

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Savon työllisyysalue kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026–2028. Asetuksen tavoitteet nuorten työllisyyden parantamisesta, pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemisestä sekä työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tavoittamisesta ovat erittäin kannatettavia. Erityisesti monialaisen yhteistyön vahvistaminen sekä paikallisiin tarpeisiin perustuvien toimintamallien kehittäminen ovat tavoitteita, joita myös työllisyysalueet pitävät tärkeinä.

Keski-Savon työllisyysalue kiinnittää kuitenkin huomiota ehdotuksen alueelliseen kohdentumiseen. Asetuksen mukainen valtionavustus olisi rajattu yhdelletoista nimettyyn kaupunkiin, joihin kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu, Pori, Lahti, Kuopio, Jyväskylä ja Joensuu.

Työllisyysalueen näkökulmasta nuorten työttömyys, työmarkkinoilta syrjäytymisen riski sekä NEET-nuorten palvelutarpeet eivät ole yksinomaan suurten kaupunkien haasteita. Myös keskisuurilla kaupunkiseuduilla ja maakunnallisilla työssäkäyntialueilla kohdataan kasvavaa nuorisotyöttömyyttä, pitkittyviä työttömyysjaksoja sekä palvelujärjestelmän yhteensovittamisen tarpeita. Alueellisesti rajattu avustusmalli voi johtaa tilanteeseen, jossa nuorten palvelujen kehittämiseen syntyy merkittäviä eroja eri puolilla Suomea.

Keski-Savon työllisyysalue katsoo, että valtionavustusten kohdentamisessa tulisi huomioida nykyistä paremmin kaikkien työllisyysalueiden nuorisotyöttömyyden taso, pitkäaikaistyöttömyyden kehitys sekä alueellinen palvelutarve. Valtion rahoituksen tulisi mahdollistaa uusien toimintamallien kehittäminen myös niillä alueilla, jotka eivät kuulu asetuksessa nimettyihin suuriin kaupunkeihin.

Lisäksi Keski-Savon työllisyysalue pitää tärkeänä, että hankkeissa syntyvät toimintamallit, vaikuttavuustieto ja hyvät käytännöt ovat valtakunnallisesti hyödynnettävissä. Pilotoinnin tavoitteena tulee olla sellaisten ratkaisujen kehittäminen, joita voidaan myöhemmin ottaa käyttöön myös muilla työllisyysalueilla riippumatta alueen koosta tai kaupunkirakenteesta.

Työllisyysalue pitää perusteltuna, että nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi kohdennetaan lisärahoitusta alueille, joissa ongelmat ovat suurimmat. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei rahoitusmalli vahvista alueellista eriarvoisuutta nuorten palveluissa. Jatkossa vastaavien määrärahojen osalta tulisi harkita avointa hakumenettelyä tai erillistä osuutta, johon myös muut työllisyysalueet voisivat hakea rahoitusta omiin alueellisiin kehittämishankkeisiinsa.

Keski-Savon työllisyysalue kannattaa asetuksen tavoitteita, mutta esittää, että jatkovalmistelussa arvioidaan mahdollisuuksia laajentaa rahoituksen piirissä olevien alueiden joukkoa tai luoda mekanismi, jonka kautta myös muut työllisyysalueet voivat osallistua nuorten työllisyyttä edistävien innovatiivisten toimintamallien kehittämiseen. Näin voidaan varmistaa, että nuorten työllisyyden edistämisen kansalliset tavoitteet toteutuvat tasapuolisesti eri puolilla Suomea.

Tolvanen Anna
Keski-Savon työllisyysalue/Varkauden kaupunki